

N:o 154.

Ank. till Riksd. kansli den 21 maj 1907, kl. 6,30 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under nionde hufvudtiteln gjorda framställning beträffande anslag till veterinärundervisningen.

(I. A.)

På sätt statsutskottet i sitt utlåtande n:o 10 angående regleringen af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel omförmält, har Kungl. Maj:t i propositionen angående statsverkets tillstånd och behof under punkten 2 af nämnda hufvudtitel föreslagit Riksdagen att dels godkänna det i statsrådsprotokollet intagna förslaget till stat för veterinärinstitutet äfvensom de villkor och förbehåll, som föreslagits för åtnjutande af de i samma stat upptagna aflöningsförmåner, dels medgifva, att nuvarande innehafvaren af instruktionssmedsbefattningen vid veterinärinstitutet Axel Robert Pålman måtte, vid utnämning till ordinarie adjunkt, äga att för rätt till ålderstillägg tillgodoräkna sig sin tjänstgöring såsom instruktionssmed vid institutet, samt dels i riksstaten uppföra det under anslagstiteln »veterinärundervisningen» upptagna anslaget till veterinärinstitutet i Stockholm under förändrad benämning till »veterinärinstitutet» äfvensom höja ifrågavarande anslag, nu 57,100 kronor, till 81,800 kronor eller med 24,700 kronor.

Bih. till Riksd. Prot. 1907. 4 Saml. 1 Afd. 99 Häft. (N:o 154.)

I afseende på denna framställning har departementschefen till statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden den 12 januari innevarande år anfört följande:

Veterinär-
institutet i
Stockholm.

»Den nu gällande staten för veterinärinstitutet i Stockholm fastställdes af Kungl. Maj:t och Riksdagen år 1879 och slutade då på 43,100 kronor. Genom senare beslut om höjning af vissa anslagsposter i staten och år 1893 om inrättande af en ny professorsbefattning har statens slutsumma ökats, så att den numera uppgår till 57,100 kronor. Staten har numera följande utseende:

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Summa	
1 professor	3,500	1,500	5,000	} Efter fem år kan lö- nen höjas med 500 kronor.
4 professorer	14,000	6,000	20,000	
1 lektor	2,500	1,000	3,500	
1 adjunkt vid den stationära kliniken och polikliniken, arfvode	—	—	2,000	
1 instruktionssmed . . . d:o	—	—	2,000	
1 kamrerare d:o	—	—	1,200	
1 sekreterare hos direktionen d:o	—	—	300	
1 bibliotekarie d:o	—	—	300	
För undervisning i ridkonst. . .	—	—	800	
Till betjäningens aflönande. . .	—	—	3,000	
Stipendier åt elever	—	—	4,000	
Byggnaders och stängsels underhåll	—	—	3,000	
Till anskaffande af undervisningsmaterieell för professuren i histologi, patologisk anatomi och bakteriologi	—	—	1,000	
Till diverse utgifter	—	—	11,000	
Summa kronor			57,100	

Den af professorerna, som förordnas att vara institutets föreståndare, åtnjuter, utom den bestämda aflönningen, fri bostad. Fri bostad vid institutet åtnjutes för närvarande äfven af adjunkten, instruktionsmeden och vissa af betjäningen.

Under de senaste åren har Riksdagen på Kungl. Maj:ts förslag beviljat medel till fyllande af åtskilliga behof vid institutet, hvilkas tillgodoseende ej längre kunnat utan allvarsam olägenhet undanskjutas. Med hänsyn till väckt fråga om ny stadga och ny stat för institutet hafva dessa medel anvisats å extra stat.

För innevarande år äro sålunda anvisade till:

1 adjunkt vid den ambulatoriska kliniken	kronor 3,500
1 assistent vid den patologisk-anatomiska och bakteriologiska afdelningen	» 2,500
1 laboratorietjänare vid samma afdelning	» 900
1 port- och telefonvakt	» 800
1 nattvakt	» 900
	<hr/>
tillhopa	kronor 8,600.

Af den sålunda å extra stat upptagne adjunktens aflöning skola 2,500 kronor betraktas såsom lön och 1,000 kronor såsom tjänstgöringspenningar.

Inalles utgår alltså för innevarande år till veterinärinstitutet i Stockholm af statsmedel ett belopp af 65,700 kronor.

Enär de i staten upptagna aflöningsbeloppen, hvilka bibehållits oförändrade alltsedan år 1879, syntes med hänsyn till senare inträdda förhållanden alltför låga och äfven andra förändringar i staten syntes önskvärda, gjorde direktionen för institutet, efter det förslag afgifvits af institutets lärarkollegium, redan uti skrifvelse den 6 december 1900, i samband med afgifvande af förslag till ny stadga för institutet, hos Kungl. Maj:t framställning om förbättrade aflöningsförhållanden för institutets personal samt öfverlämnade förslag till ny stat. Samtliga handlingar till dessa ärenden hafva varit öfverlämnade till löneregleringskommittén.

Veterinärinstitutets direktion har nu i underdånig skrifvelse den 27 september 1906 — under åberopande att under de nära sex år, som förflutit, sedan direktionens föregående framställning gjordes, lefnadskostnaderna, särskildt i hufvudstaden, högst väsentligt stegrats, samt att aflöningsmedel till den under sista tiden beviljade ökade lärar- och tjänstepersonalen vid institutet anvisats å extra stat — framlagt förnyadt förslag till stat för institutet under hemställan om aflåtande af nådig proposition i ämnet till innevarande års Riksdag, och har direktionen därvid åberopat en från institutets lärarkollegium till direktionen inkommen skrifvelse i ämnet.

*Veterinär-
institutets
direktion.*

Lärarkollegiet har i berörda skrifvelse till en början anfört, att institutets lärarkår ansåge sig hafva så mycket mer skäl att göra hemställen om löneförhöjning, som andra med lärarkåren vid institutet jämförliga kårer, såsom professorerna vid universiteten, karolinska mediko-kirurgiska institutet, tekniska högskolan, m. fl. högskolor, sedan länge åtnjöte högre löner, och vidare lärarna vid de högre allmänna läroverken m. fl. nyligen fått sina löneförmåner höjda, under det att den nuvarande lönestaten vid veterinärinstitutet faststälts för 27 år sedan. Då hade för öfrigt en ganska betydlig minskning skett i det af Kungl. Maj:t begärda anslaget, nämligen från 50,100 kronor till 43,100 kronor, så att t. ex. aflöningen åt professor, inberäknadt ålderstillägg, faststälts till 5,500 kronor mot af Kungl. Maj:t föreslaget belopp af 6,000 kronor. Det af institutets direktion år 1900 framlagda förslaget till ny stat för institutet hade visserligen grundat sig på en skrifvelse från lärarkollegiet, som, hvad beträffade professors- och lektorstjänsterna, själf föreslagit de af direktionen då upptagna lönebeloppen, eller för professor 5,500 kronor och för lektor 4,000 kronor jämte i bägge fallen två ålderstillägg å 500 kronor hvartera, men som känt vore, hade just under de allra sista åren lefnadskostnaderna stigit i opropor-tionerligt hög grad. Till följd häraf hade också efter tidpunkten för sagda förslags framläggande löneförmånerna blifvit betydligt förbättrade för lärarkårerna vid med veterinärinstitutet jämförliga läroanstalter, så att de för ordinarie professorer vid universiteten, karolinska institutet och tekniska högskolan nu uppginge, efter intjänande af ålderstilläggen, till 7,000 kronor. Därjämte hade den ekonomiska ställningen för det öfverväldigande flertal veterinärer, som icke ägnade sig åt lärarkallet, vare sig de vore anställda i statens eller annan tjänst, under de senare åren betydligt förbättrats — sålunda hade exempelvis militärveterinärkåren nyligen fått sin lönestat reglerad — så att de mera gifvande af dessa befattningar, hvilka i regeln besattes med de bästa förmågorna, vore, med inräknande af inkomst af privatpraktik, förenade med långt större inkomster, än en professur vid institutet. Det fölle af sig själf, att detta skulle vålla svårigheter för en tillfredsställande rekrytering af lärarkåren vid institutet med de nuvarande låga lönerna. Dessutom vore att märka, att veterinärvetenskapen under de sista tjugåren gått framåt med jättesteg och numera ställde ojämförligt större anspråk på ställföreträdare inom de särskilda grenarna af densamma vid den veterinära högskolan än för några tiotal år sedan. Lärarkollegiet ansåge det därför vara ett fullt berättigadt kraf, om vid omreglering af insti-

tutets stat ifrågasattes för *professorerna* ett lönetillskott af 1,000 kronor jämte ett andra ålderstillägg af 500 kronor.

Direktionen har förklarar sig finna det af lärarkollegiet sålunda föreslagna aflöningsbeloppet för professor, utgörande 7,000 kronor med inräknande af ålderstilläggen, vara med hänsyn till de i alla afseenden så betydligt ändrade lefnadsförhållandena sedan den tid, då staten för institutet fastställdes, fullt berättigadt, helst då i betraktande toges, att somliga af de dugligare praktiserande landsortsveterinärerna nu för tiden kunde uppnå sådan inkomst och ännu högre. Härtill komme ytterligare, att veterinärvetenskapen numera ställde så stora fordringar på innehafvarna af professorsbefattningarna vid institutet, att aflöningen måste sättas åtminstone till sistnämnda belopp, om framstående veterinärer skulle kunna finnas, som ville så pass ingående ägna sig åt de särskilda specialgrenar, hvilka vore företrädade vid institutet, att de kunde anses kompetenta att ifrågakomma vid eventuella ledigheter på dessa platser, samt underkasta sig de med nödig förberedelse därtill förenade uppoffringar. Det vore, enligt direktionens mening, i alla fall förbundet med svårigheter att inom den jämförelsevis lilla veterinärkåren i landet rekrytera dessa lärarbefattningar vid institutet med fullt lämpliga personer.

För den professor, hvilken förordnas att vara *föreståndare* för institutet, har lärarkollegiet föreslagit, utöfver professors allmänna lön förmåner, ett arvode af 1,000 kronor samt fri bostad och lyse. Direktionen har erinrat, att enligt nu gällande stat föreståndaren hade samma aflöning som de öfriga professorerna och därutöfver endast förmånen af fri bostad, samt vidare anfört följande. Jämte det föreståndaren vore ansvarig för institutets hela ekonomi, hade han vid en sådan läroanstalt som veterinärinstitutet med dess många olikartade institutioner, vetenskapliga afdelningar, stallar och smedjor en högst fordrande befattning. Trots detta ägde han endast obetydlig lindring i den honom eljest åliggande undervisningsskyldighet, enär vid institutet icke finnes några medel tillgängliga för sådant ändamål såsom vid andra läroanstalter. Härtill utginge exempelvis vid tekniska högskolan 2,000 kronor samt vid karolinska institutet 1,500 kronor, och vid dessa läroanstalter kunde därför rektor befrias från en rätt stor del af den honom åliggande undervisningsskyldighet. Det borde jämväl tagas i betraktande, att veterinärinstitutets föreståndare icke kunde helt och hållet undgå den representationsskyldighet, som åtföljde chefskapet för en dylik högskola, med hänsyn såväl till dess egen personal som till främmande besökande. Honom ålåg därjämte att vara föredragande

hos direktionen för institutet och ordförande i dess lärarkollegium samt att uppgöra årsberättelse om verksamheten vid institutet m. m. Vid alla dessa förhållanden ansåge direktionen det vara fullt riktigt, att föreståndaren finge åtnjuta, utöfver hvad öfriga professorer ägde uppbära, arfvode af 1,000 kronor jämte fri bostad vid institutet.

Vidkommande *lektorsbefattningen* har lärarkollegiet, under erinran att lektorernas vid de högre allmänna läroverken löner kunde gå upp till 6,000 kronor, förklarat sig anse det rättvist, att denna befattnings innehafvare åtminstone komme upp till en aflöning af 5,500 kronor, däraf 3,500 kronor lön, 1,000 kronor tjänstgöringspenningar och två ålderstillägg å 500 kronor hvarterda. Direktionen har, med hänsyn till de i fråga om professorerna anförda förhållanden, funnit det billigt, att lektorlönen uppginge till det af lärarkollegiet sålunda föreslagna belopp.

Hvad beträffar aflöningen för *adjunkt*, har lärarkollegiet föreslagit för den å ordinarie stat nu uppförde adjunkten lön å 3,000 kronor, tjänstgöringspenningar å 1,000 kronor samt ett ålderstillägg å 500 kronor, eller tillhopa 4,500 kronor, dock att, där fri bostad bereddes, afdrag skulle ske med 500 kronor. Han skulle då blifva något så när likställd med adjunkterna vid de högre allmänna läroverken, hvilkas löner med ålderstillägg uppginge till 5,000 kronor. För läraren i hofbeslag, hittills benämnd instruktionssmed, ansåge lärarkollegiet aflöningen böra något öfverstiga nämnde adjunkts, och därför ett andra ålderstillägg å 500 kronor medgifvas. Såsom skäl härtill har anförts, att hans befattning omfattade ett för veterinärutbildningen ganska viktigt ämne, att på senare åren till denna lärostol kommit betydligt ökad undervisningsskyldighet, och att det, för bibehållande af kundkretsen i hofbeslagssmedjan, vore af vikt, att det rådde kontinuitet i fråga om innehafvaren af denna plats. Äfven för den nu å extra stat upptagne adjunkten vid ambulatoriska kliniken borde aflöningen vara högre än den ordinarie adjunktens, enär han hade en mer omfattande tjänstgöring och föreläsningsskyldighet samt icke ägde rättighet att utöfva enskild sjukvård. Kollegiet ansåge sig böra föreslå 3,500 kronor i lön och 1,000 kronor i tjänstgöringspenningar jämte ett ålderstillägg å 500 kronor. Afdrag för bostad skulle äga rum såväl för honom som för instruktionssmeden.

Direktionen har förklarat sig anse, att fyra adjunktsbefattningar borde finnas, nämligen en vid den stationära kliniken och polikliniken samt en vid smedjorna (instruktionssmeden), nu upptagna å ordinarie stat, en vid den ambulatoriska kliniken, nu upptagen å extra stat, och slutligen en vid

den anatomisk-fysiologiska afdelningen, om hvilken sistnämnda befattning direktionen samtidigt afläte särskild underdånig framställning. För de tre förstnämnda adjunktsbefattningarna borde begynnelseafflöningen vara 4,000 kronor, däraf 3,000 kronor lön och 1,000 kronor tjänstgöringspenningar. Därtill borde komma ett ålderstillägg för adjunkten vid den stationära kliniken och polikliniken samt två dylika tillägg för de bägge adjunkterna vid smedjorna och vid den ambulatoriska kliniken. Beträffande de sistnämnda två befattningarna vore det nämligen önskligt, att deras innehafvare så länge som möjligt kvarstode i tjänst, under det att i fråga om *adjunkten vid den stationära kliniken och polikliniken* kontinuitet icke vore i fullt lika mån af nöden. Den sistnämnde toges hufvudsakligen i anspråk för dessa kliniker, och framförallt vore hans biträde af vikt på den kirurgiska afdelningen, där operationsmaterialet vore högst betydande. Erfarenheten hade nog samt visat olägenheterna af den hittills varande låga aflöningen för denne adjunkt, i det att sedan 1901 ombyte af densamme ägt rum ej mindre än fem gånger. Sedan en adjunkt hunnit blifva så pass skolad, att han kunnat vara vederbörande professor till verklig hjälp, hade han funnit det mera fördelaktigt för sig att söka annan verksamhet. Denne adjunkt vore dessutom den ende reservlärare, som funnes vid institutet, och han borde därför vara i besittning af grundlig veterinärbildning samt äga förutsättningar att kunna vid förfall för annan lärare sätta sig in i dennes ämne därhän, att han kunde för någon tid helt eller delvis bestrida hans tjänst. — *Adjunkten vid institutets smedjor* (instruktionssmeden) företrädde ett ämne, åt hvilket endast få veterinärer hade tillfälle att mera ingående ägna sig. Det vore därför af vikt, att en lärare på denna plats, som hunnit mera grundligt sätta sig in i ämnet, också kunde förmås att kvarstå på densamma en längre tid. Det vore att märka, att på grund af den i Stockholm rådande stora konkurrensen inom hofslageriyrket det vore ganska svårt att förse institutet med nödigt antal hästar för skoning i dess hofbeslagssmedja, och framförallt skulle detta vara förenadt med svårigheter, om föreståndaren för samma smedja ofta blefve ombytt. Dessutom hade på senare år denne lärare fått utvidgad undervisnings- och föreläsningsskyldighet, i det att ämnena anspannslära och hofsjukdomar öfverlämnats åt honom. — *Adjunkten vid den ambulatoriska kliniken* hade sig anförtrodd den viktiga praktiska utbildningen af eleverna i nötkreaturssjukdomarnas igenkännande och behandling. Härför kräfdes en praktiskt duglig veterinär, som under flerårig och stor praktik hunnit förvärfva sig tillräcklig er-

farenhet för att kunna stå som lärare och ledare vid denna gren af veterinärutbildningen. En sådan veterinär hade vanligen betydligt större inkomster af privatpraktik, än som kunde erbjudas honom vid institutet, äfven om den nu ifrågasatta löneförhöjningen blefve beviljad. Äfven denne lärare hade på senaste tiden fått ökad undervisnings- och föreläsningsskyldighet, i det att ämnet obstetrik blifvit honom anförtrordt. Det vore i instruktionen denne lärare förbjudet att praktisera, och han kunde därför icke genom enskild praktik öka sina inkomster. Slutligen borde framhållas, att det vore i hög grad önskvärdt, att i fråga om denna plats, hvares innehafvare trädde i så liflig förbindelse med allmänheten, kontinuitet blefve rådande, enär täta ombyten skulle kunna verka i hög grad menligt på frekvensen vid den åt honom anförtrordda kliniken. — I fråga om afdrag för adjunkterna med 500 kronor för fri bostad har direktionen instämt med lärarkollegiet.

För *assistenten vid den patologisk-anatomiska och bakteriologiska afdelningen* har direktionen i likhet med lärarkollegiet icke ifrågasatt någon förändring i arfvodesbeloppet.

Lärare i kött- och mjölk kontroll vore hittills icke upptagen å stat, men då undervisningen åt eleverna i dessa ämnen under senare åren ansetts ytterst viktig, hade direktionen med stöd af institutets reglemente måst härför antaga en extra lärare, hvilken för närvarande uppbure arfvode med 600 kronor för år, utgående af de i staten upptagna medel till diverse utgifter. Då emellertid ifrågavarande undervisning måste allt mera utsträckas, och fullgod lärare icke syntes kunna erhållas för lägre belopp, än lärarkollegiet i sådant afseende föreslagit, eller 1,500 kronor, hade direktionen sett sig nödsakad upptaga detta belopp, att utgå i form af arfvode.

Beträffande *kamreraren* samt *sekreteraren hos direktionen* har direktionen, med hänsyn till den för dessa tjänster under tiden från den nuvarande statens fastställande ökade arbetsbördan och de stegrade lefnadskostnaderna, i likhet med lärarkollegiet föreslagit, att deras arfvoden måtte höjas till 1,700 kronor för den förre och 500 kronor för den senare. Dessa belopp hade redan år 1900 föreslagits af direktionen.

I fråga om aflöningen för *bibliotekarietjänsten*, hvilken befattning innehades af en af institutets lärare, har lärarkollegiet framhållit, att densamma bibehållits oförändrad vid 300 kronor alltsedan år 1879. Under denna tid hade dock icke blott sammanlagda antalet volymer i biblioteket utan äfven de årliga inköpen afsevärdt ökats. Då därtill komme, att bibliotekariens arbete under de sista åren mer än fördubblats på grund

af ökade bytesförbindelser och ett mera detaljeradt katalogiseringsarbete, syntes aflöningen böra höjas till 600 kronor. Detta förslag har direktionen biträdt.

Sekreteraren hos lärarkollegiet har direktionen i likhet med nämnda kollegium föreslagit till uppförande i staten med ett arfvode af 500 kronor. För närvarande utgår till honom ett belopp af 350 kronor från »diverse utgifter». Befattningen skötes af en af lärarna.

Lärarkollegiet har vidare, beträffande det för *undervisning i ridkonst* i nuvarande stat upptagna beloppet, 800 kronor, ansett detta vara tillräckligt, men framhållit, att medel äfven erfordrades för *undervisning i körkonst*. Såsom förut nämnts, inginge anspannslära bland undervisningsämnen vid institutet. För en veterinär vore det i hög grad önskvärdt att också kunna handhafva och bedöma hästen under sele, enär hans förmåga i detta hänseende ofta toges i anspråk vid besiktningar och vid undervisning. Lämpligast syntes vara, att ett belopp upptoges gemensamt till ridning och körning, och föresloge kollegium i sådant afseende en summa af 1,400 kronor. Jämväl direktionen har i sitt förslag till stat upptagit detta belopp för ifrågavarande ändamål.

Hvad därefter *betjante* vid institutet angår, är i den ordinarie staten för institutet till deras aflönande upptaget ett belopp af 3,000 kronor. Häraf samt af 2,920 kronor från stallets inkomster hade, enligt hvad lärarkollegiet anfört, aflönats två vaktmästare, hvardera med 900 kronor, en fodermarsk med 1,020 kronor och tre drängar, en hvar med 900 kronor, hvarförutom hyresersättning å 200 kronor utgått till de bägge vaktmästarna, hvilkas bostäder måst tagas i anspråk för andra betjante. Fodermarsken och de tre drängarna åtnjöte fri bostad. Dessutom hade åt dessa sex betjante måst beredas extra inkomster genom att lämna dem tillfälle till extra arbete på de olika afdelningarna vid institutet. Hade man icke kunnat bereda dem större inkomster än dem, hvartill statsanslaget lämnat medel, skulle det varit omöjligt att hålla så många platser besatta, hvilket i allt fall bjudit stora svårigheter. Dessa platser vore dock alla oundgängligen nödvändiga för uppehållandet af verksamheten vid institutet. Det syntes föröfrigt endast behövas en hänvisning till nu gällande allmänt högre arbetspriser, för att få behovet af ökade löneförmåner åt betjäningsspersonalen att framstå i tydlig dager. Sålunda åtnjöte drängarna vid Stockholms stads renhållningsverk en aflöning af 1,140 kronor för år jämte fri bostad. Ej heller borde det kunna anses skäligt eller välbetänkt, att betjäningens löner vore

så lågt satta, att institutets föreståndare ständigt skulle behöfva åt den samma bereda extra inkomster för att förmå den att stanna kvar i sin tjänst. De ordinarie sysslorna och göromålen kunde ej annat än blifva lidande därpå.

Hvad särskildt vaktmästaren vid den anatomiska afdelningen, hvilken äfven tjänstgjorde som konservator, beträffade, vore att märka, att denne måste hafva alldeles särskilda kvalifikationer. Han borde nämligen äga färdighet äfven för sistnämnda tjänstgöring och sålunda vara i besittning af en specialutbildning, som sökandetill vaktmästarbefattningar i allmänhet ej innehade och som tydligtvis måste vara synnerligen sällsynt. Erfarenheten vid institutet hade visat, att lika svårt som det varit att anskaffa kompetent person för denna syssla, lika svårt hade det sedan visat sig att förmå honom att stanna kvar. Under sådana förhållanden måste löneförmånerna åt denne vaktmästare sättas högre än för en vanlig vaktmästare.

Lärarkollegiet har vidare föreslagit höjning i lönen för vaktmästaren vid kemiska institutionen m. m., hvilken äfven tjänstgjorde såsom inkasserare vid institutets smedja och stallar, för fodermarsken, hvilken vid en sådan institution som veterinärinstitutet med därvarande sjukstallar hade en ganska maktpåliggande befattning, samt för de tre drängarna.

Fodermarsken och drängarna skulle fortfarande åtnjuta fri bostad med bränsle och lyse. Dylik förmån kunde däremot icke beredas de bägge vaktmästarna förrän uti de nya byggnader för institutet, som vore beslutade till uppförande vid Kräftriket, och därför borde hyresersättning medgifvas dem.

Hvad anginge de nu å extra stat uppförda betjante, nämligen en laboratorietjänare vid den patologisk-anatomiska och bakteriologiska afdelningen med nuvarande aflöning af 900 kronor, en port- och telefonvakt med 800 kronors aflöning och en nattvakt med aflöning af 900 kronor, har lärarkollegiet äfven för dem föreslagit höjda löner. Sedan numera äfven allmän telefon för allmänhetens bekvämlighet inledts till institutet, hade telefongöromålen betydligt ökats, så att det vore omöjligt för en person att hinna både sköta telefonerna och bestrida de egentliga portvaktssysslorna, hvarför portvakten måste därtill anlita biträde. För laboratorietjänaren och nattvakten föresloges samma löneförmåner som för drängarna. Åt dessa bägge betjante kunde bostadsförmån icke beredas förrän i de blifvande nya institutsbyggnaderna.

Hvad lärarkollegiet i afseende på betjante föreslagit har direktionen till alla delar biträdt. Hvad särskildt de bägge vaktmästarna angår, har direktionen framhållit, att då de först genom rätt långvarig öfning kunde inläras för sina sysslor, de borde aflönas så, att ej täta ombyten blefve behöfiga. Deras sysslor vore äfven af den art och omfattning, att de ej kunde, såsom flera af sina gelikar, skaffa sig inkomster genom middags- eller kvällstjänstgöring annorstädes. För öfriga betjante ansåge direktionen, att vid nu gängse aflöningsförhållanden de föreslagna aflöningsarna vore snarare för lågt än för högt beräknade.

Under framhållande att den på extra stat nu upptagna personalen allt framgent måste förefinnas vid institutet för fullföljande af verksamheten och arbetet därstädes, hafva såväl lärarkollegiet som direktionen hemställt, att denna personal måtte uppföras å ordinarie stat liksom äfven läraren i kött- och mjölkkontroll samt sekreteraren hos lärarkollegiet.

Beträffande återstående å institutets stat för närvarande upptagna poster, nämligen 4,000 kronor till *stipendier åt elever*, 3,000 kronor till *byggnaders och stängsels underhåll* samt 12,000 kronor till *diverse utgifter*, däri inräknadt det till anskaffande af undervisningsmaterieell för professuren i histologi m. m. uppförda belopp, har någon ändring icke ifrågasatts.

Direktionen har, på grund af hvad sålunda anförts, hemställt om aflåtande till innevarande års Riksdag af nådigt förslag om uppförande å ordinarie stat af lönededel till förut angifna personal med ett belopp af tillhopa 66,000 kronor, förutom ålderstillägg, samt ytterligare 600 kronor, utgörande hyresersättning till de bägge vaktmästarna, så länge fri bostad med bränsle och lyse icke kunde beredas dem vid institutet.

Mot lärarkollegiets förslag har reservation afgifvits af professorn J. P. Lundgren, hvilken erinrat, hurusom hos Kungl. Maj:t hvilade förslag till nya stadgar och ny stat för institutet, afgifna af lärarkollegiet och af direktionen, hvilka förslag beträffande lärarkårens organisation i vissa delar afveke från hvarandra. Kungl. Maj:t hade också på framställning af direktionen medgifvit, att med den nu lediga lektorsbefattningens besättande med ordinarie innehafvare finge anstå, tills frågan om ordnandet af undervisningen i de till lektoratet hörande ämnen blifvit afgjord. Då denna fråga sålunda vore öppen, syntes det reservanten olämpligt att på ordinarie stat fastslå nya aflöningsförmå-

ner för denna tjänst. Förhållandet vore detsamma dels med den ordinarie adjunkten, hvilken ifrågasatts skola ersättas med assistentbefattningar, samt dels med instruktionssmedens befattning. De för närvarande på extra stat uppförda lärartjänsterna ansåge reservanten icke böra uppföras å ordinarie stat, förrän nya stadgar för institutet definitivt antoges. Enligt reservantens åsikt borde därför blott den löneförbättring, som kunde komma att beviljas professorerna vid institutet, nu uppföras på ordinarie stat, men däremot löneförbättring för öfriga lärare tills vidare uppföras på extra stat, hvarjämte de hittills på extra stat utgående lärararfvoden borde tillsvidare kvarstå å extra stat.

I denna reservation har t. f. lektorn A. V. Sahlstedt instämt, utom hvad anginge den ordinarie adjunkten.

Från direktionens beslut i frågan har medicinalrådet G. Kjerrulf varit i så måtto skiljaktig, att han instämt i professor Lundgrens förberörda reservation.

Såsom i det föregående antyds, har direktionen i särskild underdånig skrifvelse den 27 september 1906 gjort framställning om anställande af ytterligare en *adjunkt* vid institutet, nämligen vid dess *anatomisk-fysiologiska afdelning*. Denna framställning är föranledd af en skrifvelse i ämnet från lärarkollegiet, som därvid anført följande.

Sedan professor Lundgren inför lärarkollegiet anmält, att, enligt hans mening, hvarken utrymmet eller de för närvarande tillgängliga lärarkrafterna vid den anatomiska afdelningen vore tillräckliga för att lämna en fullgod undervisning åt det stora antal elever, som för närvarande, efter antagande af 20 nya elever, förefunnes i de två lägre afdelningarna, hade kollegiet beslutat, att, för afhjälpan af de anförda svårigheterna ifråga om den anatomiska undervisningen, i hvad anginge bristen på tillgängliga lärarkrafter, anhålla om anställande af en prosektor vid den anatomisk-fysiologiska afdelningen.

Kollegiet hade upprepade gånger förut framhållit behovet af biträdande lärare för undervisningen inom de olika afdelningarna och påvisat, hurusom veterinärinstitutet med afseende på särskilda hjälplärare vore betydligt sämre lottadt än de flesta af utlandets veterinärskolor. De framställda önskemålen hade också behjärtats, och de mest trängande behofven så tillvida afhjälpts, att en adjunkt anstälts vid den ambulatoriska kliniken och en assistent vid den patologisk-anatomiska och bakteriologiska institutionen. Redan år 1899, då förslag till nya stadgar af kollegiet afgafs, hade emellertid föreslagits anställandet

af en assistent eller prosektor äfven vid den anatomisk-fysiologiska afdelningen, hvilket förslag dock af direktionen ändrats, så att i stället förordats tillsättande af en adjunkt för de anatomisk-fysiologiska och patologisk-anatomiska institutionerna. Sedan dess hade emellertid lärarkollegiet icke funnit sig befogadt att göra ytterligare hemställan om anställandet af biträdande lärare för den anatomiska undervisningen, men genom det stora antal elever, som kollegiet under de två senaste åren funnit sig nödsakadt att antaga för att i någon mån fylla den brist på veterinärer, som för närvarande vore rådande inom landet, hade lärarens i anatomi undervisningsarbete i så väsentlig grad ökats, att anställande af en hjälplärare äfven inom nämnda afdelning nu framställde sig som ett oeftergifligt villkor, för att eleverna skulle kunna erhålla den handledning vid dissektionerna, som vore nödvändig, för att dessa skulle hinna afslutas i rätt tid och för att de för den anatomiska undervisningen så betydelsefulla demonstrationerna skulle kunna medhinnas. Att ett biträde vid undervisningen äfven inom denna afdelning redan förut varit behöfligt, framginge dock däraf, att en del af dessa demonstrationer icke af läraren kunnat medhinnas, utan sedan mer än 30 år tillbaka varit öfverlämnade åt amanuensen, en ännu ej utexaminerad elev, hvilket ju icke kunde anses öfverensstämma med fordringarna på fullgod undervisning.

För att närmare belysa den anatomiska undervisningens vid institutet omfattning bifogade kollegiet en af professor Lundgren uppställd detaljerad redogörelse för undervisningen i anatomi inom de olika elevklasserna.

I ämnet fysiologi hade undervisningen hittills ej heller kunnat bedrifvas på ett tidsenligt sätt, visserligen till största delen på grund af bristande lokaler, men äfven till följd af saknaden af ett fackmässigt utbildadt biträde åt läraren i detta ämne. Att en utvidgning af den fysiologiska undervisningen vore af behovet påkallad, hade emellertid allmänt erkänts, och i förslaget till nybyggnad af institutet hade också på grund däraf en särskild fysiologisk institution upptagits. En fullt tidsenlig anordning af undervisningen i fysiologi syntes väl knappast kunna åstadkommas, förrän därtill behöfliga laboratorier och lokaler hunnit iordningställas, men genom anställande af ett biträde vid den anatomisk-fysiologiska institutionen skulle dock redan nu vissa förändringar till undervisningens fromma kunna vidtagas, såsom t. ex. anordnande af en, om ock mera primitiv, praktisk undervisning äfven i fysiologi.

Kollegiet hade äfven tänkt sig, att en prosektor vid den anatomisk-fysiologiska afdelningen skulle kunna, vid sidan af nyss angifna tjänstgöring, medhinna att biträda vid undervisningen i histologi, hvilket enligt kollegiets mening mycket väl borde låta sig göra, då den normala histologien och anatomen vore ämnen, som stode hvarandra synnerligen nära och vid utlandets såväl medicinska som veterinära läroverk i regeln vore förenade under en professur. De för hvarje år sig allt mer och mer hopande göromålen för läraren i histologi, patologisk anatomi och bakteriologi gjorde det också önskvärdt, att nämnde lärare om möjligt befriades från en del af sin undervisningsskyldighet i histologi, hvilket enligt kollegiets mening lämpligast kunde ske genom att ledningen af de praktiska öfningarna i detta ämne öfvertoges af prosektorn vid anatomiska afdelningen.

Slutligen ville kollegiet såsom stöd för denna sin hemställan framhålla önskvärdheten af att i en undervisningsgren af så speciell art som den här ifrågavarande äga tillgång till en reservlärare för undervisningens upprätthållande i händelse af förfall för den ordinarie läraren.

De ämnen, som den sålunda anställde läraren skulle komma att företräda, kräde ovillkorligen en särskild utbildning utöfver den vanliga veterinära fackbildningen, och det med befattningen afsedda ändamålet kunde sålunda icke anses vara betjänt genom anställande för kort tid i sänder af assistenter med små löneanspråk, såsom möjligen för den bakteriologiska afdelningen kunde låta sig göra, utan kontinuitet inom tjänsten måste anses i högsta grad önskvärd, för att innehafvaren skulle kunna förskaffa sig den önskvärda fackmässiga utbildningen, hvilken knappast syntes kunna förvärfvas på den korta tid, hvarunder en lågt aflönad assistent vanligen kvarstode vid institutet. På grund häraf och då det äfven syntes blifva svårt att bland landets veterinärer finna någon villig att åtaga sig en befattning af så speciell natur och med så relativt ringa praktisk tillämpning af där förvärfvade kunskaper, så ansåge kollegiet det önskvärdt, att aflöningen för den omnämnda prosektorsbefattningen icke sattes lägre än 3,500 kronor.

Direktionen har förklarad sig anse behofvet af den sålunda ifrågasatta befattningen vara genom lärarkollegiets skrifvelse fullt klart ådagalagd, och då tillgången på veterinärer i landet är efter år alltmera visat sig otillräcklig, i följd hvaraf det ock måste anses vara en oeftergiffelig plikt för veterinärinstitutet att genom antagande af ökad antal elever vid hvarje läsårs början och sålunda äfven utexaminerande af

ökadt antal veterinärer söka afhjälpa denna brist, hade direktionen sett sig nödsakad att underställa Kungl. Maj:ts pröfning äfven denna angelägenhet. Direktionen, som ansåge äfven den nu ifrågasatte läraren böra benämnas adjunkt, hemställde därför, att Kungl. Maj:t måtte till innevarande års Riksdag aflåta framställning, att ett belopp af 3,500 kronor, däraf 2,500 kronor såsom lön och 1,000 kronor såsom tjänstgöringspenningar, måtte anvisas till aflöning åt en adjunkt (prosektor) vid den anatomisk-fysiologiska afdelningen vid institutet, samt att denna lärarbefattning jämte med densamma förenade löneförmåner måtte upptagas uti institutets ordinarie stat. Något ålderstillägg har icke af direktionen ifrågasatts för denne adjunkt. Därest fri bostad vid institutet bereddades honom, ansåge direktionen, att afdrag å lönen borde ske med allenast 300 kronor, enär den för honom afsedda bostaden vid det nya institutet bestode af endast två rum.

Enligt de förslag af veterinärinstitutets direktion, för hvilka jag nu redogjort, skulle institutets stat hafva följande utseende.

	Lön	Tjänstgöringspennin- gar	Arfvode	Summa	
1 professor och föreståndare	4,500	1,500	1,000	1) 7,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 »	4,500	1,500	—	6,000	
3 professorer	13,500	4,500	—	18,000	
1 lektor	3,500	1,000	—	4,500	
1 adjunkt vid smedjorna	3,000	1,000	—	2) 4,000	
1 » vid den ambulato- riska kliniken	3,000	1,000	—	2) 4,000	
1 » vid den stationära kliniken och polikliniken	3,000	1,000	—	2) 4,000	
1 » vid den anatomisk-fysio- logiska afdelningen	2,500	1,000	—	3) 3,500	
1 assistent vid den patologisk- anatomiska och bakteriolo- giska afdelningen	—	—	2,500	2,500	
1 lärare i kött- och mjölkkontroll	—	—	1,500	1,500	
1 kamrerare	—	—	1,700	1,700	
1 sekreterare hos direktionen	—	—	500	500	
1 bibliotekarie	—	—	600	600	
1 sekreterare hos lärarkollegiet	—	—	500	500	
För undervisning i ridning och körning	—	—	—	1,400	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.
1 vaktmästare och konservator	1,000	300	—	4) 1,300	
1 » på den kemiska afdelningen	1,000	100	—	4) 1,100	
1 fodermarsk	1,000	200	—	5) 1,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor
1 port- och telefonvakt	1,000	200	—	5) 1,200	
1 laboratorietjänare å den bak- teriologiska afdelningen	—	—	1,000	6) 1,000	
1 dräng vid isoleringsstallet	—	—	1,000	5) 1,000	
2 drängar	—	—	2,000	5) 2,000	
1 nattvakt	—	—	1,000	6) 1,000	
Stipendier åt elever	—	—	—	4,000	
Byggnaders och stängsels under- håll	—	—	—	3,000	
Till diverse utgifter	—	—	—	12,000	
Summa kronor				88,500	

Ann. 1) Atnjuter därjämte fri bostad.

» 2) Om fri bostad åtnjutes, afdragas å lönen 500 kronor.

» 3) Om fri bostad åtnjutes, afdragas å lönen 300 kronor.

» 4) Atnjuter därjämte fri bostad med bränsle och lyse, eller, då sådan förmån ej utgår, hyresersättning med 300 kronor.

» 5) Atnjuter därjämte fri bostad med bränsle och lyse.

» 6) Atnjuter därjämte vid institutets nya byggnader fri bostad med bränsle och lyse.

Medicinalstyrelsen.

Öfver direktionens ifrågavarande framställningar hafva, till följd af särskilda nådiga remisser, underdåniga utlåtanden afgifvits af medicinalstyrelsen den 17 oktober 1906. Nämnda ämbetsverk har därvid, rörande direktionens förstnämnda framställning, anført, att styrelsen med anledning af de under de senare åren högst väsentligt stegrade lefnadskostnaderna i hufvudstaden icke hade något att erinra mot de af direktionen föreslagna förhöjda aflöningsbeloppen, men att, med fäst afseende därpå, att nytt reglemente för institutet vore under utarbetande och förslag väckts om ombildning af en del utaf lärarbefattningarna vid institutet, bland annat af lektoratet, styrelsen hölle före, att de tre adjunkturerna, assistentbefattningen vid den patologisk-anatomiska och bakteriologiska afdelningen samt lärarbefattningen i kött- och mjölk-kontroll borde med de föreslagna aflöningsbeloppen uppföras å extra stat, samt att ett belopp af 1,000 kronor om året jämväl borde å extra stat uppföras såsom lönetillägg åt den, som uppehölle lektoratet. Därjämte hemställde styrelsen, att stadgande måtte meddelas därom, att, då de ordinarie professorerna enligt förslaget komme i ånjutande af ålderstillägg, 2,000 kronor utaf deras aflöning skulle utgöra tjänstgöringspenningar och återstoden anses såsom lön.

I fråga om direktionens framställning rörande den nya adjunkt-befattningen vid den anatomisk-fysiologiska afdelningen har medicinalstyrelsen vitsordat behovet af denna lärarbefattning, men hemställt, att den föreslagna aflöningen måtte uppföras å extra stat.

De skiljaktigheter i åsikter, hvilka, såsom ofvan anförts, yppats angående vissa befattningars och anslags uppförande i den ordinarie staten för institutet eller på extra stat, synas i väsentlig mån vara föranledda däraf, att den hvilande frågan om nya stadgar för institutet ännu icke vunnit sin lösning. Jag anhåller därför att, innan jag utförligare yttrar mig i ämnet, få i korthet redogöra för sistnämnda fråga i de delar, som kunna hafva mera direkt inflytande på det nu föreliggande förslaget.

Ang. stadgar för veterinärinstitutet i Stockholm.

Gällande reglemente för veterinärinstitutet i Stockholm är utfärdadt den 24 maj 1867, och hafva ändringar i vissa delar däraf skett den 22 december 1892 samt den 8 december 1893. Med anledning af inkommet förslag till ytterligare detaljändringar förklarade Kungl. Maj:t den 10 juni 1898, att reglementet borde i dess helhet omarbetas, och anbefallde institutets direktion att efter lärarkollegiets hörande afgifva förslag till ny stadga för institutet. På grund häraf upprättade

lärarkollegiet år 1899 dylikt förslag och afgaf tillika förslag till ny stat för institutet, hvarefter direktionen med den underdåniga skrifvelse den 6 december 1900, som jag i början af redogörelsen för detta ärende omförmält, aflämnade förslag, som i vissa hänseenden afveko från lärarkollegiets. De afgifna förslagen remitterades till medicinalstyrelsen, som förordade vissa ändringar i desamma, hvaruppå direktionen, efter inhämtande af lärarkollegiets mening, ånyo afgaf yttrande i ämnet, hvilket yttrande föranledde förnyadt utlåtande af medicinalstyrelsen. Med anledning af Kungl. Maj:ts befallning den 25 oktober 1901 om verkställande af utredning, bland annat, huruvida genom förenklingar i förvaltningen tillfälle kunde beredas till indragning af tjänster, som genom förändrade anordningar kunde undvaras, återopade därefter i afgifna yttranden såväl direktionen som medicinalstyrelsen sina nyssberörda förslag till ny stadga och ny stat för institutet samt anförde, att några inskränkningar eller förenklingar i förvaltningen vid veterinärinstitutet eller indragning af tjänster därstädes icke kunde åvägabringas utan allvarligt men för institutet, enär detta fastmer hade behof af ökade krafter för denna verksamhets behöriga bedrifvande. I detta skick blef ärendet år 1902 öfverlämnadt till löneregleringskommittén, som emellertid på grund af andra arbeten icke kunnat företaga detsamma till behandling. Då det syntes önskligt, att denna löneregleringsfråga inom den närmaste framtiden måtte få sin lösning, och med föranledande af den förut omförmälda, nästlidna år ingifna, förnyade framställningen i ämnet från institutets direktion har Kungl. Maj:t genom nådigt beslut den 21 december nästlidna år återkallat det löneregleringskommittén gifna uppdraget att behandla ärendet.

De uti direktionens nu afgifna förslag till stat upptagna befattningar, hvilka medicinalstyrelsen, väsentligen i anslutning till de af professor Lundgren vid lärarkollegiets och medicinalrådet Kjerrulf vid direktionens förslag afgifna reservationer, ansett böra uppföras å extra stat, äro, såsom ofvan omnämnts, de fyra adjunksbefattningarna, assistentbefattningen vid den patologisk-anatomiska och bakteriologiska afdelningen samt lärarbefattningen i kött- och mjölkkontroll, hvarjämte föreslagits, att lönetillskott åt lektorn skulle uppföras å extra stat, men hans nuvarande löneförmåner bibehållas å ordinarie stat. I dessa hänseenden innehålla handlingarna angående den nya stadgan m. m. följande.

Uti lärarkollegiets förslag år 1899 upptogs ingen adjunksbefattning. Instruktionssmeden förekom dock där under benämningen »lärare i hofbeslag». Den i staten för institutet upptagne adjunkten föreslogs

skola utbytas mot fyra assistenter. Såsom skäl härför anfördes hufvudsakligen, att han, som hade strängt arbete vid klinikerna och därjämte skulle vara beredd att vid förfall för hvilken som helst af de öfriga lärarna öfvertaga dennes undervisningsskyldighet, icke kunde hafva hvarken tid eller kompetens härtill, att utom professorn i kirurgi, hvilken vid kliniken biträdades af adjunkten, ingen af lärarna hade biträde af någon vetenskapligt tillräckligt skolad person, utan blott af amanuenser bland eleverna, hvilka dock icke kunde för sådant ändamål försumma sina egna studier, att professorernas tid därför blefve så upptagen af undervisning med hvad därtill hörde, att de svårigen kunde hinna följa med sina vetenskapsgrenars utveckling, att äfven de praktiska öfningarna med eleverna ej kunde bedrivas tillräckligt i detalj, att särskildt den viktiga praktiska undervisningen i ladugårdshygien och nötkreaturens sjukdomar, hvilken måste ske genom den ambulatoriska kliniken, enär nötkreatur högst sällan fördes till institutet, icke kunde behörigen tillgodoses, då ju professorn i ämnet icke själf kunde samtidigt sköta sin teoretiska undervisning samt företaga alla sjukbesök och exkursioner, samt att, då alla institutets lärarbefattningar, med undantag af lektorns, måste rekryteras bland institutets egna lärjungar, men för lärarkompetens fordrades omfattande specialstudier samt praktiskt arbete vid vetenskapliga institutioner, och då institutet vore den enda anstalten i sitt slag i Sverige, det måste tillses, att tillfälle gäfves till utbildande därstädes i lämpliga tjänstebefattningar af nya lärarkrafter, som kunde ersätta de gamla. Af de fyra assistenterna skulle två tjänstgöra vid klinikerna, en biträda vid undervisningen i anatomi och fysiologi samt en tjänstgöra vid afdelningen för patologisk anatomi och bakteriologi. De borde aflönas medelst arfvoden.

Direktionen ställde sig i denna fråga på en annan ståndpunkt och anförde därvid hufvudsakligen följande. Lärarkollegiets förslag innebure gifvetvis en stor fördel därigenom, att professorerna uti de ifrågavarande ämnena skulle erhålla ett ständigt biträde vid kliniker och å laboratorier. Men å andra sidan syntes det vara uppenbart, att, då till assistenter icke skulle kunna erhållas andra än nyss utexaminerade veterinärer med ringa praktisk erfarenhet, och då på grund af den låga aflöningen ett ständigt ombyte af assistenter komme att äga rum, någon trygghet icke skulle kunna vinnas, att institutet ägde tillgång på personer, fullt kompetenta att vid förfall för ordinarie professorer uppehålla dessas undervisning och än mindre att förestå klinikerna, där ständigt de svåraste sjukdomsfall kunde förekomma, hvilka måste genast behandlas. Man

skulle således genom den af lärarkollegiet föreslagna anordningen riskera, att undervisningen stundom blefve skött på ett otillfredsställande sätt och att den kliniska behandlingen af djur blefve vanvårdad till skada för djurägarna och för institutets anseende. För tillgång på personer, kompetenta att vid ledighet af professorsbeställning utnämnas till professorer, lämnade inrättandet af assistentbefattningar med ofta ombytta innehafvare långt mindre garanti, än om man erhöle lärare med sådan ställning, att de kunde påräknas under längre tid stanna vid institutet och därunder vinna fullständigare vetenskaplig och praktisk utbildning. På grund af dessa synpunkter kunde direktionen icke tillstyrka adjunktens borttagande, utan förordade till och med upprättandet af ytterligare en adjunktur samt förändring af intruktionssmeds-befattningen till adjunktur. Af de bägge förstnämnda af dessa tre adjunkter borde den ene hufvudsakligen ägna sig åt de ämnen, som tillhörde de anatomiska professurerna, och den andre biträda vid de kliniska institutionerna. Alla tre borde hafva ordinarie befattningar samt åtnjuta lön, tjänstgöringspenningar, ålderstillägg och pension. Häremot reserverade sig professor Lundgren, hvilken då var institutets föreståndare.

Medicinalstyrelsen delade i denna fråga direktionens åsikt, synnerligast på den grund, att mycket större sannolikhet funnes, att en jämförelsevis väl aflönad adjunkt skulle under flera år kvarstå vid institutet än en dåligt aflönad assistent, och att därför möjligheten att vid inträffadt förfall för professor eller vid professorstjänsts ledigblifvande på nöjaktigt sätt uppehålla befattningen blefve mycket större, om adjunktstjänster än om assistenttjänster inrättades. Man borde icke genom de nya stadgarna lägga hinder i vägen för, att adjunkterna förordnades att meddela själfständig undervisning i något biämne.

Uti sitt förnyade yttrande förklarade lärarkollegiet, att det i princip icke hade något att erinra mot, att väl aflönade adjunkter anställdes, men framhöll samtidigt, att antalet tre vore alltför ringa, enär hvarje adjunkts verksamhetsområde då blefve alltför omfattande.

Hvad den uti det nu föreliggande förslaget upptagna befattningen som assistent vid den patologisk-anatomiska och bakteriologiska afdelningen angår, så ingick den bland de fyra assistentbefattningar, som lärarkollegiet år 1899 påyrkade, men uteslöts då af direktionen och medicinalstyrelsen, hvilka ville öfverflytta de åligganden, som skulle tillkomma ifrågavarande assistent, på en af adjunkterna. På grund af därefter inträdda förhållanden har emellertid denna befattning, såsom ofvan erinrats, redan inrättats på extra stat.

En befattning såsom lärare i kött- och mjölkkontroll upptogs enligt alla förslagen uti staten för institutet med aflöning i form af arfvode.

I fråga om lektorsbefattningen utvisa dessa handlingar ingen annan skiljaktighet mellan dem, som därvid yttrat sig, än i fråga om lönebeloppet, kompetensvillkoren m. m. Någon ändring eller indragning af tjänsten har icke ifrågasatts.

Jag anser mig i detta sammanhang böra erinra, hurusom Riksdagen nästlidna år, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag, beslöt veterinärinstitutets förflyttning till ett område vid Kräftriket utanför Stockholm och uppförande därstädes af nya, betydligt större och mer tidsenliga lokaler för institutet än de nuvarande. Vid detta nya institut hafva beräknats bostadslägenheter dels åt föreståndaren, adjunkten å ordinarie stat samt instruksionsmeden, hvilka åtnjuta bostadsförmån redan i det nuvarande institutet, dels åt adjunkten vid den ambulatoiska kliniken och biträdet (assistenten) vid den patologisk-anatomiska och bakteriologiska afdelningen, hvilka icke för närvarande åtnjuta dylik förmån, dels ock åt vaktmästare, stallpersonal och portvakt, hvilka för närvarande åtnjuta antingen bostad eller hyresbidrag. Bostadslägenhet kan där äfven beredas åt den ifrågasatte adjunkten vid den anatomisk-fysiologiska afdelningen. Vidare tillåter jag mig erinra, att vid behandlingen af nämnda nybyggnadsfråga någon annan förändring beträffande afdelningarna vid institutet icke ifrågasattes, än att det ställdes i utsikt, att möjligen i framtiden dels ämnena anatomi och fysiologi, hvilka nu tillhöra samme professor, skulle skiljas åt, hvaremot den rena kemien borde kunna väsentligt inskränkas, dels ock en särskild ledare skulle anställas för kliniken för mindre husdjur.

Nybyggnadsfrågan.

De handlingar i ärendet, för hvilka jag sålunda redogjort, utvisa, att förbättring i aflöningsvillkoren för personalen vid veterinärinstitutet i Stockholm eller, såsom det i stället i enlighet med framställda önskningsar torde böra kallas, kungl. veterinärinstitutet samt ökning af lärarkrafterna därstädes länge varit ifrågasatta. Att ett verkligt behof af förändringar i dessa hänseenden förefinnes, torde framgå redan däraf, att den nu gällande lönestaten är fastställd för så lång tid sedan som år 1879, och detta behof har, enligt min mening, blifvit ytterligare ådagalagdt genom de i ärendet anförda förhållanden. Synnerlig vikt torde därvid böra tillmätas den omständigheten, att aflöningarna för vissa, ifrågavarande lärarpersonal närstående kategorier af statstjänare, såsom exempelvis universitetslärare, professorerna vid tekniska högskolan, intendenterna vid natur-

Departementschefens yttrande.

historiska riksmuseum, elementarlärarna och lärarna vid landtbruksinstituten m. fl., blifvit under de senaste åren höjda, hvilket medfört, att numera aflöningarna vid veterinärinstitutet ännu mer än förr framstå såsom jämförelsevis låga. Detta visar sig äfven, då de jämföras med de inkomster, som dugliga veterinärer numera kunna erhålla genom privatpraktik, eller med de aflöningar, som tillkomma veterinärer, anställda vid slakthus eller eljest i större kommuners tjänst. Det lär icke kunna förnekas, att ett bibehållande af de nuvarande aflöningsvillkoren vid veterinärinstitutet kan innebära en allvarsam fara för, att till institutet icke skulle kunna vid eventuella ledigheter erhållas så framstående lärarkrafter, som erfordras för undervisningens behöriga skötsel. Veterinärvetenskapen har, såsom i handlingarna äfven framhålles, under de senaste årtiondena befunnit sig i en synnerligen kraftig utveckling, så att helt andra och vida större kraf än förr numera ställas på en i facket duglig lärare och äfven på den praktiserande veterinären. Härtill bidraga i sin mån husdjursskötselns starka uppsving och mera rationella drift. Det förefinnes också numera inom landet ett mycket större behof af veterinärer än förr. Allmänhetens benägenhet att i förekommande fall anlita veterinärbjälps har i hög grad ökat, hvilket visar sig, bland annat, däruti, att nya distriktsveterinärtjänster flerstädes upprättas. Inrättandet af slakthus medför också, att ett icke obetydligt antal nya veterinärbefattningar skapas. Det torde, såsom direktionen äfven framhållit, kunna sägas, att för närvarande råder en kännbar brist på veterinärer. Dessa förhållanden hafva också af statsmakterna behjärtats, i det att, såsom nyss nämnts, Kungl. Maj:t och Riksdagen, för att i ett hänseende tillgodose krafvet på förbättrade anordningar vid veterinärutbildningen, nästlidna år beslutat, att nya, tidsenliga lokaler för veterinärinstitutet, lämnande tillfälle till utbildande af ett väsentligt ökad antal elever, skulle beredas genom anläggandet af ett nytt veterinärinstitut vid Kräftriket utanför Stockholm. På grund af alla dessa förhållanden synes det mig vara af stor vikt, att staten tillser, att institutet må kunna äga säker tillgång till fullt tillräcklig personal, såväl af lärare som af andra befattningshafvande, och att åt denna personal beredas sådana villkor, att den kan på ett fullt tillfredsställande sätt fullgöra sina uppgifter.

Med hänsyn till ofvan åberopade, nyligen skedda löneregleringar för vissa kårer af lärare och vetenskapsmän, synes det mig icke erforderligt att för inhämtande af yttrande från löneregleringskommittén längre undanskjuta frågan om ny stat för veterinärinstitutet. Nyssnämnda löneregleringar torde nämligen gifva fullt tillräckliga tillfällen till jämförelser vid bedömandet af nu föreliggande fråga.

Det skulle emellertid i hvarje fall vara mindre lämpligt att nu upptaga denna fråga till afgörande, därest den framtida organisationen af institutets lärarpersonal och undervisning kunde anses vara i väsentligare hänseenden oviss och sväfvande. Det synes mig emellertid icke behöfva möta alltför stora svårigheter att inom den närmaste tiden företaga till afgörande den hvilande frågan om ny stadga för institutet, om än det år 1900 upprättade förslaget därtill kan behöfva omarbetas i vissa detaljer. De i nu ifrågavarande förslag till stat för institutet upptagna befattningar hafva samtliga blifvit af såväl lärarkollegiet som direktionen förklarade såsom under alla förhållanden oundgängligen erforderliga för institutets verksamhet, och reservanterna äfvensom medicinalstyrelsen hafva icke heller påstått, att några af dessa befattningar skulle vara obehöfliga, utan synas blott hafva velat lämna utväg öppen för att i vissa hänseenden på något afvikande sätt tillgodose de yppade behofven. Om man då anser sig kunna redan nu intaga ställning till de frågor, hvarom olika meningar sålunda yppats, finner jag ingen betänklighet att å ordinarie stat uppföra hela anslaget till veterinärinstitutet jämte samtliga de befattningar, som anses böra i staten upptagas. Och, på sätt jag härnedan får tillfälle att närmare utveckla vid behandlingen af de olika posterna i den föreslagna staten, anser jag, att det verkligen låter sig göra att nu afgöra de frågor i förevarande afseende, hvilka hittills varit föremål för olika åsikter. De gjorda framställningarna synas mig därför böra föranleda Kungl. Maj:t att till innevarande års Riksdag aflåta nådig framställning om ny, ordinarie stat för veterinärinstitutet.

I afseende å professorerna upptager förslaget samma antal dylika befattningar som den nuvarande staten. Skillnaden består i löneförhöjning. Begynnelseafflöningen, som nu är 5,000 kronor, föreslås till 6,000 kronor, hvarjämte ifrågasättas två ålderstillägg å 500 kronor hvardera i stället för endast ett för närvarande. Slutafflöningen skulle alltså enligt förslaget blifva 7,000 kronor i stället för enligt nuvarande stat 5,500 kronor. De föreslagna aflöningsbeloppen äro desamma, som numera åtnjutas af universitetsprofessorer med flera professorer och intendenterna vid naturhistoriska riksmuseum. Häruti torde emellertid icke föreligga någon oegentlighet. De elever, som undervisas vid veterinärinstitutet, måste liksom eleverna vid högskolorna hafva aflagt mogenhetsexamen. Vidare är kursen vid institutet ganska lång, nämligen fyraårig. Och slutligen gör veterinärvetenskapens utveckling under senaste tid, att den vetenskapliga utbildning, som numera kräfves af en professor vid veterinärinstitutet, torde kunna ungefär jämnställas med öfriga professorers, synnerligast om de i det hvilande stadge-

förslaget ifrågasatta skärpta kompetensvillkor för professur — afhandling, disputation prof. m. m. — vinna Kungl. Maj:ts gillande. En viss betydelse torde äfven böra tillmätas den omständigheten, att ifrågavarande professorer äro nödsakade att bo i hufvudstaden, hvarest lefnadskostnaderna äro jämförelsevis dyra. I öfverensstämmelse med hvad som bestämts rörande professorerna vid tekniska högskolan och intendenterna vid naturhistoriska riksmuseum, hvilka sistnämndas löner reglerades vid 1906 års riksdag, synes aflöningen böra så fördelas, att lönen sättes till 4,000 kronor och tjänstgöringspenningarna till 2,000 kronor, samt att bägge ålderstilläggen tilläggas lönen. Pensionen blifver då liksom för öfriga professorer 5,000 kronor. För närvarande åtnjuta icke professorerna vid institutet bostadsförmån, och dylik förmån är ej heller för dem afsedd uti de nya institutsbyggnaderna.

Af professorerna skall en förordnas till föreståndare. I förslaget till nya stadgar har hemställts, att denne skulle benämnas rektor, liksom fallet är vid öfriga högskolor, och anser jag böra biträda detta förslag. För närvarande åtnjuter föreståndaren ingen annan särskild förmån på grund af denna sin befattning än fri bostad. Äfven i det beslutade nya institutet är bostadslägenhet afsedd för honom. Förslaget till stat upptager nu därjämte ett arfvode af 1,000 kronor. Jag finner mig på de skäl, som till stöd härför anförts, visserligen böra tillstyrka, att ett dylikt arfvode beredes honom, men med villkor att, så länge förmånen af fri bostad åtnjutes, ett belopp af 500 kronor skall afdragas å lönen.

Hvad därefter lektoratet angår, är denna tjänst en af dem, om hvilka olika meningar uttalats, i det att reservanterna och medicinalstyrelsen ansett, att endast det nuvarande aflöningsbeloppet borde bibehållas på ordinarie stat, men behöfligt lönetillägg beviljas å extra stat. Såsom skäl härtill har angifvits, att förändrade anordningar rörande undervisningen i de till lektoratet hörande ämnen borde tagas under öfvervägande. Enligt hvad jag inhämtat, torde härmed afses den äfven vid behandlingen af institutets byggnadsfråga framkomna planen att skilja ämnet fysiologi från professorns i anatomi undervisningsområde och öfverlämna det till lektorn, hvaremot denne möjligen skulle befrias från undervisningen i den rena kemien, hvilken undervisning i hvarje fall ansetts böra väsentligen inskränkas. Någon indragning af lektorsbefattningen eller densammans utbytande mot en eller flera lägre aflönade befattningar torde med visshet icke hafva varit afsedd. Hela frågan synes inskränka sig till en möjlig förändring af lektorns läroämnen. Att af denna anledning uppskjuta att nu reglera aflöningen för denna

befattning synes mig onödigt, om man blott iakttaget, att befattningen icke tillsättes med ordinarie innehafvare utan, liksom hittills, på förordnande, intill dess frågan om de befattningen tillhörande läroämnen blifvit slutligen afgjord. I afseende på aflönings- och pensionsförmåner anser jag, att lektorn bör fullständigt likställas med lektorerna vid de allmänna läroverken och alltså åtnjuta en begynnelseaflöning af 4,000 kronor jämte fyra ålderstillägg, hvart och ett å 500 kronor, med samma fördelning mellan lön och tjänstgöringspenningar som för läroverkslektorer. Slutaflöningen blifver då 6,000 kronor. Härigenom skulle han visserligen i början få mindre aflöning än direktionen föreslagit — dock 500 kronor mer än för närvarande — men slutaflöningen blifver i stället högre än hvad direktionen ifrågasatt. Pensionen blifver 4,000 kronor, hvilket är 500 kronor lägre än enligt direktionens förslag. Bostadsförmån ifrågakommer icke för lektorn.

Direktionen har vidare föreslagit, att fyra adjunksbefattningar skulle uppföras å staten, nämligen, förutom den nuvarande ordinarie adjunkten och den till adjunktur förändrade instruksionsmeds-befattningen, äfven den nu å extra stat uppförda adjunkten vid den ambulatoriska kliniken äfvensom en ny adjunksbefattning vid den anatomisk-fysiologiska afdelningen. Äfven rörande dessa befattningar hafva rådt olika meningar, i det att medicinalstyrelsen, i öfverensstämmelse med den mening, som uttalats af reservanter inom lärarkollegiet och direktionen, hemställt, att de erforderliga aflöningsbeloppen måtte uppföras å extra stat.

Vid behandlingen af frågan om ny stadga för institutet ifrågasattes år 1899 af lärarkollegiet att utbyta den ordinarie adjunkten, d. v. s. befattningen som adjunkt vid den stationära kliniken och polikliniken, mot assistentbefattningar. Direktionen förordade dock i sin skrifvelse år 1900 icke blott bibehållandet af nämnda adjunktur utan äfven upprättandet af en ny dylik befattning samt fann för denna mening understöd af medicinalstyrelsen. Beträffande befattningen som adjunkt vid den ambulatoriska kliniken har något förslag till indragning eller förändring af densamma icke framställts i de handlingar, för hvilka jag förut redogjort. Ej heller har i fråga om instruksionsmeds-befattningen dess indragning föreslagits utan endast dess förändring till adjunktur eller till en befattning såsom »lärare i hofbeslag».

För närvarande antagas den å ordinarie staten upptagne adjunkten samt instruksionsmeden medelst förordnanden och aflönas med arfvoden. Den å extra stat upprättade adjunkten är beroende af årligen förnyade anslag. Direktionen har nu hemställt, att samtliga de föreslagna

adjunkterna skulle få fast anställning med lön och tjänstgöringspenningar jämte ålderstillägg och alltså äfven erhålla pensionsrätt. För de bägge nuvarande adjunkterna och adjunkten vid smedjorna (instruktionssmeden) har föreslagits samma begynnelseaflöning, nämligen 4,000 kronor, men i afseende å ålderstilläggen har direktionen gjort åtskillnad mellan dem i så måtto, att adjunkten vid smedjorna och adjunkten vid den ambulatoriska kliniken skulle få två dylika tillägg, under det att adjunkten vid den stationära kliniken och polikliniken skulle få endast ett. För den nye adjunkten har föreslagits lägre aflöning än för de öfriga, nämligen 3,500 kronor, och för honom har ålderstillägg icke ifrågasatts. I dessa hänseenden innefattar medicinalstyrelsens förslag inga andra ändringar än som härflyta af, att aflöningarna enligt styrelsens mening skulle beviljas å extra stat.

Af hvad som anförts rörande dessa befattningar, finner jag framgå, att någon indragning af dem, som nu äro uppförda å ordinarie eller extra stat, icke bör ifrågakomma, enär de fylla ett för institutets verksamhet nödvändigt behof. Det synes mig äfven, på grund af hvad lärarkollegiet och direktionen anfört, vara ådagalagdt, att jämväl på den anatomisk-fysiologiska afdelningen erfordras, att till professors biträde anställas en därtill lämplig, för tjänsten utbildad person. Då samtliga dessa behof måste anses vara för framtiden bestående, kan jag icke finna skälig anledning att icke nu tillgodose dem i den ordinarie staten. Det synes mig emellertid icke vara lämpligt att göra detta på det sätt, direktionen föreslagit. Enligt sagda förslag skulle nämligen finnas tre olika slag af adjunktsaflöningar och adjunktspensioner. För ingen adjunkt skulle dock förmånerna öfverensstämma med de för adjunkter vid de allmänna läroverken bestämda. I likhet med hvad jag redan i fråga om förberörda lektorsbefattning föreslagit synes mig emellertid äfven rörande dessa tjänster öfverensstämmelse med läroverkslärarnas aflöningsförhållanden böra, så vid möjligt, åvägbringas. Detta skulle visserligen kunna ske på sådant sätt, att för alla ifrågavarande befattningar bestämdes aflöning till likhet med för läroverksadjunkter. Men mot en sådan anordning vore att invända, bland annat, att därigenom den åtskillnad mellan tjänsterna inbördes, som direktionen framhållit, skulle försvinna, och att särskildt den föreslagne nye adjunkten skulle, efter intjänande af ålderstillägg, få vida högre aflöning och pension än direktionen ifrågasatt. Af dessa och andra skäl, för hvilka jag anhåller att strax få redogöra, finner jag nödvändigt och lämpligt, att ifrågavarande fyra tjänstbefattningar icke samtliga blifva adjunkturer utan anordnas på annat sätt.

Den ene af de adjunkter, för hvilka direktionen föreslagit högsta aflöningen, är adjunkten vid den ambulatoriska kliniken. Till dennes aflöning har Riksdagen under de sista åren i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag beviljat å extra stat ett belopp af 3,500 kronor årligen. Därest aflöningen för denna befattning bestämdes lika med för läroverksadjunkt, eller i första lönegraden 3,000 kronor, samt därjämte skyldighet inträdde att vidkännas pensionsafdrag, skulle faktiskt aflöningen högst väsentligt nedsättas. Detta synes mig emellertid så mycket mindre böra äga rum, som enligt min mening denna befattning är en af de viktigare vid institutet och af särskildt stor betydelse för landets boskapsskötsel, enär det är under ledning af dess innehafvare, som veterinäreleverna besöka ladugårdar och svinstall samt därvid praktiskt undervisas i allt, som hör till afvel och sjukvård m. m. rörande där inrymda djur. Det är därför af mycket stor vikt, att innehafvaren af befattningen är en inom detta område framstående veterinärläkare och lärare. Han kan icke vara en ung veterinär, som endast helt nyligen lämnat institutet såsom utexaminerad elev, utan måste hafva stor praktisk erfarenhet och alltså hafva under en följd af år utöfvat en vidsträckt praktik. Denna praktik har då säkerligen också beredt honom ganska betydliga inkomster. Det måste emellertid vara innehafvaren af denna tjänst fullständigt förbjudet att utöfva egen praktik. Med hänsyn till alla dessa förhållanden är det oundgängligen nödvändigt, att aflöningen sättes till sådant belopp, att den kan locka fullt kompetenta sökande samt vid tjänsten kvarhålla en förtjänt innehafvare. Jag anser det därför ingalunda vara obilligt utan tvärtom af behovet påkalladt att förvandla denna adjunktur till lektorat och alltså medgifva en begynnelseaflöning af 4,000 kronor. Detta belopp är för öfrigt detsamma, som direktionen föreslagit såsom utgångsaflöning för denne adjunkt. Visserligen skulle genom de fyra ålderstillägg, som böra tillkomma lektor, aflöningen i de två högsta lönegraderna öfverstiga aflöningen enligt direktionens förslag, men synes mig detta icke böra väcka betänkligheter, helst som pensionen i allt fall ej blir högre än direktionens förslag skulle föranledt, eller 4,000 kronor. Den person, veterinären Harry Stålfors, som för närvarande uppehåller adjunktsbefattningen vid den ambulatoriska kliniken, torde böra berättigas att utan ansökan öfvergå till ifrågavarande lektorsbefattning.

Hvad instruktionssmedsbefattningen angår, synes den mig lämpligen böra förändras till adjunktur och i aflönings- och pensionshänseende fullständigt likställas med adjunktur vid de allmänna läroverken. Det för sådana adjunkter fastställda aflöningsystemet med fyra ålderstillägg synes på ett lämpligt sätt motsvara det uttryckta önskemålet att bereda kontinuitet vid innehafvandet af denna tjänst. För

bostad skulle göras samma afdrag som för öfriga ordinarie lärare eller 500 kronor. Slutaflöningen för denna tjänst blifver liksom efter direktionens förslag 5,000 kronor, men pensionen blott 3,400 kronor i stället för 4,000 kronor. Denna aflöning synes emellertid böra blifva fullt tillräcklig. Veterinären Axel Robert Pålman, som för närvarande bestrider befattningen såsom instruktionssmed, torde i analogi med hvad som förut föreslagits beträffande veterinären Stålfors böra berättigas att utan ansökning öfvergå till den nya adjunktsbefattningen.

Vidkommande därefter den nuvarande befattningen såsom adjunkt vid den stationära kliniken och polikliniken samt den föreslagna nya adjunktsbefattningen vid den anatomisk-fysiologiska afdelningen, hafva, såsom ofvan nämnts, för dessa tjänster af direktionen föreslagits något lägre aflöningsförmåner än för de bägge öfriga föreslagna adjunkterna. Såsom skäl härtill har beträffande den nuvarande ordinarie adjunkten anförts, att kontinuitet å platsen icke vore i lika mån som vid öfriga adjunkturer erforderlig. Det synes till och med kunna ifrågasättas, om det ens är önskvärdt, att samme person under någon särdeles lång tid kvarstannar på denna plats, om ock så täta ombyten, som hittills skett, måste anses ofördelaktiga. Äfven den föreslagna nya adjunkturen torde, med hänsyn till de för densamma ifrågasatta aflöningsvillkoren, vara att betrakta hufvudsakligen som en öfvergångsplats. Med hänsyn härtill anser jag, att bägge de nu ifrågavarande tjänsterna lämpligen böra blifva assistentbefattningar och att aflöningen bör utgå i form af arfvode. Beloppet häraf synes mig lämpligen kunna sättas lika för bägge och till 3,000 kronor. Detta är visserligen väsentligt mindre, än direktionen föreslagit, men dock 500 kronor mer än för den redan å extra stat uppförda assistentbefattningen. Att fullt likställa dessa bägge assistenter med den nuvarande synes mig icke böra ske, när deras verksamhet vid klinikerna och i lärarbefattning torde få anses såsom mer maktpåliggande än dennes, och såsom redan framhållits det, särskildt i fråga om den nya tjänsten, hvars vetenskapsområde är mycket speciellt, stundom torde kunna blifva ganska svårt att få platsen besatt. Att en afsevärd skillnad föreligger mellan ifrågavarande bägge tjänster, å ena sidan, samt den nuvarande assistentbefattningen, å den andra, framgår äfven däraf, att direktionen föreslagit de förra till adjunkturer, men bibehållit den sistnämnda såsom assistenttjänst med oförändradt arfvode.

Hvad beträffar sistnämnde assistent eller det nuvarande, å extra stat uppförda biträdet vid den patologisk-anatomiska och bakteriologiska afdelningen, anser jag honom böra, såsom allt framgent erforderlig, uppföras å ordinarie stat med oförändradt arfvode af 2,500 kronor.

För alla tre assistenterna synes böra stadgas, att, i händelse fri

bostad åtnjutes, afdrag å arfvodet skall ske med belopp, som torde lämpligen kunna sättas till 300 kronor.

För en lärare i kött- och mjölkkontroll är i förslaget upptaget ett arvode af 1,500 kronor. För närvarande utgå till detta ändamål 600 kronor från posten till diverse utgifter. I betraktande af den alltmer ökade vikt, som på senare tid i samband med skärpta fordringar på kontroll å födoämnen och till följd af inrättandet af slakthus ställts på veterinärernas kännedom i dessa ämnen, anser jag, såväl att fortsatt undervisning i dessa är i hög grad af behofvet påkallad och att detta behof bör tillgodoses, genom att arvode åt läraren i dessa ämnen uppföres å ordinarie stat, som ock att i följd af den ökade undervisningen äfven arvodets belopp bör höjas. Då tillgång på lämplig lärare i detta fack synes utan svårighet kunna vinnas genom aftal med någon veterinär, anställd hos Stockholms stad eller speciellt vid det blifvande offentliga slakthuset i hufvudstaden, behöfver någon särskild, fullt aflönad lärare icke anställas för detta ämne. Mot det föreslagna arvodetsbeloppet har jag ingen erinran.

Direktionen har föreslagit höjda arvoden såväl för kamreraren som för sekreteraren hos direktionen, och det torde ej kunna förnekas, att de nuvarande beloppen äro för låga. Detta gäller, hvad kamrerarbefattningen angår, med så mycket större skäl, som det otvifvelaktigt vore särdeles förmånligt, om kamrerarens åligganden utvidgades sålunda, att han öfvertog de bestyr med räkningars utskrifvande samt uppbörd af afgifter för klinikerna, hvilka nu måst åläggas amanuenser. Det synes, som om arvodena för nämnda båda befattningar borde kunna lämpligen bestämmas till för kamreraren 1,500 kronor och för sekreteraren hos direktionen 500 kronor. Förhöjningen för kamreraren blefve visserligen därigenom icke alldeles så stor som den föreslagna, men den torde i hvarje fall få anses fullt tillräcklig.

Bibliotekariens arvode synes på grund af de anförda skälen visserligen böra höjas, men anser jag, att det lämpligen kan begränsas till 500 kronor.

Till sekreteraren hos lärarkollegiet utgår för närvarande ett mindre belopp från anslagsposten till diverse utgifter. Jag kan icke finna erforderligt, att någon ändring vidtages härutinnan, utan synes mig tvärtom detta sätt vara det riktiga, då denna sekreterarbefattning är af mera privat natur samt bestrides af en utaf lärarna.

På grund af de skäl, som anförts för anordnande åt eleverna äfven af undervisning i körning, anser jag visserligen en dylik undervisning vara för dem i åtskilliga hänseenden gagnelig, men håller före, att för såväl ridning som körning ett belopp af sammanlagdt 1,200 kronor bör vara fullt tillräckligt.

Till betjäning är för närvarande i staten upptaget ett belopp af

3,000 kronor samt å extra stat beviljade tillhoppa 2,600 kronor, hvarjämte af stallets inkomster hertill användts 2,920 kronor, däri inräknade hyresbidrag å 400 kronor. För närvarande utgå alltså till betjäning årligen 8,520 kronor. Direktionen har nu föreslagit, att samtliga dessa betjante skulle uppföras i staten, en del med fast lön och tjänstgöringspenningar och de öfriga med arfvoden. De förra äro två vaktmästare, af hvilka den ene skulle hafva särskild syssla såsom konservator vid den anatomiska afdelningen, vidare en fodermarsk samt en port- och telefonvakt. I likhet med direktionen finner jag det befogadt, att dessa betjante erhålla en fastare anställning och aflönas på föreslaget sätt, hvarmed följer pensionsrätt, och har jag ej heller något väsentligt att erinra mot, att deras aflöningar höjas ungefär till de föreslagna beloppen. Dessa synas emellertid böra bringas till bättre öfverensstämmelse sins emellan än enligt förslaget. Jag anser sålunda, att de bägge vaktmästarna och fodermarsken lämpligen böra erhålla 900 kronor i lön och 600 kronor i tjänstgöringspenningar, tillhoppa 1,500 kronor, men icke något ålderstillägg, samt att portvakten, hvilken synes fortfarande böra, så långt portvaktsysslan det medgifver, äfven tjänstgöra som telefonvakt, bör få 700 kronor i lön och 500 kronor i tjänstgöringspenningar, tillhoppa 1,200 kronor, jämte ett ålderstillägg å 100 kronor efter fem år. På grund af de särskilda kvalifikationer, som fordras af den vaktmästare, som tillika är konservator, anser jag honom böra få åtnjuta ett särskildt arfvode af 200 kronor. För fri bostad bör för en hvar af betjante afdragas 250 kronor.

De betjante, för hvilka enligt förslaget särskilda arfvoden skulle uppföras i staten, äro dels laboratorietjänaren vid den patologisk-anatomiska och bakteriologiska afdelningen samt nattvakten, till hvilka anslag hittills beviljats å extra stat, dels ock tre drängar, hvilka aflönats af stallets inkomster. Det synes mig emellertid icke vara nödigt att detaljeradt uppföra dessa befattningar i staten, helst som de äro af den natur, att växlingar på arbetsmarknaden kunna understundom böra föranleda förändringar och jämkningar i de särskilda beloppen. Dylika jämkningar torde liksom hittills lämpligen kunna ske med anlitande af inkomster från stallet och äfven smedjan, där så erfordras. I betraktande af arbetslönernas stegring har jag dock intet att invända mot, att ett belopp, motsvarande summan af de till dessa betjante föreslagna arfvodena, eller 5,000 kronor, uppföres i staten för detta ändamål.

I de återstående anslagsposterna i staten har icke ifrågasatts någon förändring i annan mån, än att det år 1893 till undervisningsmateriell vid professuren i histologi beviljade belopp af 1,000 kronor föreslagits skola sammanslås med anslagsposten till diverse utgifter. Mot berörda

sammanslagning har jag icke något att erinra. Icke heller finner jag mig böra föreslå någon förändring beträffande anslagsposterna till stipendier åt elever samt till byggnaders och stängsels underhåll. Det belopp, hvartill anslagsposten till diverse utgifter då skulle uppgå, eller 12,000 kronor, synes emellertid kunna något minskas. Såsom ofvan framhållits, har hittills från denna anslagspost utgått arfvode å 600 kronor till läraren i kött- och mjölkkontroll, och om nu arfvode till denne lärare, på sätt jag förordat, särskildt upptages i staten, minskas utgifterna från ifrågavarande anslagspost med nyssnämnda belopp. Därjämte har hittills en del af betjäningens aflöning, nämligen ett belopp af 2,920 kronor, bestridts af de inkomster, som institutet uppburit af sina stallar. Då en del af betjäningen nu föreslagits att i staten uppföras med särskilda arfvoden och äfven det till betjäning i öfrigt föreslagna beloppet är högre än det hittills i staten upptagna beloppet till betjänings aflöning, lära berörda inkomster framdeles kunna användas till andra ändamål, hufvudsakligen desamma, för hvilkas bestridande anslagsposten till diverse utgifter är afsedd. Jag anser därför, att denna anslagspost bör utan olägenhet kunna sänkas med 2,000 kronor till 10,000 kronor. Att jag icke finner mig böra föreslå större nedsättning, beror dels därpå, att beloppet af nettoinkomsterna såväl af stallarna som ock af smedjan, hvarifrån öfverskott jämväl synes kunna erhållas, är synnerligen osäkert och i allt fall icke torde komma att stiga till någon mera betydande summa, samt, hvad smedjan beträffar, är i hög grad beroende på konkurrens och på personliga egenskaper hos dem, som tjänstgöra i smedjan, och dels därpå att institutet, som icke disponerar, utöfver berörda anslag till undervisningsmateriell i histologi, särskildt anslag till inköp af instrument, böcker eller annan undervisningsmateriell, väl kan behöfva dessa inkomster för dylikt ändamål. Jag tillåter mig i sammanhang härmed erinra, att samtliga inkomster upptagas i institutets räkenskaper, hvilka granskas i kammarrätten.

Enligt hvad som i allmänhet iakttagits vid de löneregleringar, hvilka under de senare åren ägt rum, skulle för rätt att tillgodonjuta ålderstillägg enligt den nya lönestaten få inräknas äfven tjänstgöring, som till tiden infallit innan staten träder i kraft. Emellertid torde i likhet med hvad äfven eljest merendels skett denna förmån icke böra tillkomma andra befattningshafvare än sådana, som äfven före den nya aflöningsstatens trädande i kraft varit ordinarie innehafvare af de befattningar, i hvilka ålderstillägg skola åtnjutas.

Skulle min uppfattning i denna del vinna gillande kommer, sådana förhållandena vid institutet gestaltat sig, den ifrågavarande förmånen

faktiskt endast att åtnjutas af professorerna. Emellertid torde i ett fall ett personligt undantag böra göras. Den nuvarande innehafvaren af befattningen såsom instruktionssmed, förutnämnde veterinären Pålman, har allt sedan år 1899 förestått nämnda befattning. Instruktionssmedsbefattningen skulle nu, som nämndt, förvandlas till en ordinarie adjunktur, och jag har äfven föreslagit, att Pålman skulle berättigas att utan ansökan öfvergå till den nya adjunktsbefattningen. Hans begynnelseaflöning i denna skulle, därest han ej finge tillgodoräkna sig tjänstgöringen såsom instruktionssmed för rätt till ålderstillägg, komma att utgöra endast 3,000 kronor. Från detta belopp skulle emellertid komma att afgå dels pensionsavgift och dels, därest fri bostad äfven fortfarande kommer att åtnjutas, bostadsafdrag, hvilket föreslagits till samma belopp som för öfriga ordinarie lärare, eller 500 kronor. Hans kontanta aflöning skulle alltså komma att endast obetydligt öferskjuta det arfvode, 2,000 kronor, han nu uppbär, hvarförutom ej bör förbises, att han äfven nu åtnjuter förmånen af fri bostad. Hans ställning vid en öfvergång till den nya staten skulle alltså i betraktande jämväl af de strängare villkor med hänsyn till innehafvande af annan tjänst eller sysselsättning, som måste ställas på en ordinarie adjunkt än på en med arfvode aflönad person, knappast kunna anses hafva blifvit förbättrad. Med hänsyn till beskaffenheten af Pålman's föregående tjänstgöring och till de olägenheter, som alltid måste åtfölja ett personombyte på ifrågakvarande plats, synes det emellertid önskligt, att Pålman kvarstannar i institutets tjänst. För att för honom underlätta ett sådant kvarstannande anser jag mig alltså böra föreslå, att Pålman berättigas att vid utnämning till den nya ordinarie adjunkturen för rätt till ålderstillägg tillgodoräkna sig sin föregående tjänstgöring såsom instruktionssmed. Han skulle därigenom genast komma in i andra lönegraden som adjunkt och inom kort blifva berättigad till ett andra ålderstillägg.

För närvarande åtnjuta bland personalen, som antydts, endast rektorn, adjunkten, instruktionssmeden, fodermarsken samt port- och telefonvakten fri bostad. Vid bifall till det af mig nu uppgjorda förslaget skulle under nuvarande förhållanden bostadsförmån kunna beredas rektorn, adjunkten, en assistent och två vaktmästare; och skulle i så fall summan af hyresafdrag uppgå till 1,800 kronor. Detta belopp synes nu böra afdragas från statens slutsumma och återstoden anvisas såsom statsanslag. När bostäder vid nya institutet kunna beredas, torde erforderlig jämkning i anslagsbeloppet böra ske. Förbehåll om afdragsskyldighet synes emellertid nu böra göras beträffande alla dem, för hvilka bostäder äro afsedda att beredas vid nya institutet.

På grund af hvad jag sålunda anfört, tillåter jag mig framlägga följande:

Förslag till stat för veterinärinstitutet.

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Arfvode	Summa
1 rektor	—	—	1,000	1,000
1 professor	4,000	2,000	—	6,000
4 professorer	16,000	8,000	—	24,000
1 lektor	2,600	1,400	—	4,000
1 »	2,600	1,400	—	4,000
1 adjunkt	2,000	1,000	—	3,000
1 assistent vid den stationära kliniken och polikliniken	—	—	3,000	3,000
1 assistent vid den anatomisk-fysiologiska afdelningen	—	—	3,000	3,000
1 assistent vid den patologisk-anatomiska och bakteriologiska afdelningen	—	—	2,500	2,500
1 lärare i kött- och mjölkkontroll	—	—	1,500	1,500
1 kamrerare	—	—	1,500	1,500
1 sekreterare hos direktionen	—	—	500	500
1 bibliotekarie	—	—	500	500
För undervisning i ridning och körning	—	—	—	1,200
1 vaktmästare och konservator	900	600	200	1,700
1 » på kemiska afdelningen	900	600	—	1,500
1 fodermarsk	900	600	—	1,500
1 port- och telefonvakt	700	500	—	1,200
Betjäning i öfrigt	—	—	—	5,000
Stipendier åt elever	—	—	—	4,000
Byggnaders och stängsels underhåll	—	—	—	3,000
Till diverse utgifter	—	—	—	10,000
Summa kronor	—	—	—	83,600

Anm. 1. För professor kan lönen höjas efter 5 år med 500 kronor och efter ytterligare 5 år likaledes med 500 kronor.

- 2. För lektor och adjunkt kan aflöningen höjas efter 5 år med 500 kronor och efter ytterligare 5 år likaledes med 500 kronor samt efter nya 5 år med ytterligare 500 kronor och efter än ytterligare 5 år ånyo med 500 kronor. Af hvarje sådant ålders-tillägg skola 350 kronor utgöra lön och 150 kronor tjänstgöringspenningar.
- 3. För port- och telefonvakt kan lönen efter 5 år höjas med 100 kronor.
- 4. Därest ordinarie lärare åtnjuter fri bostad, skola & lönen afdragas 500 kronor årligen.
- 5. Därest assistent åtnjuter fri bostad, skola & arfvodet afdragas 300 kronor årligen.
- 6. Därest vaktmästare, fodermarsk eller port- och telefonvakt åtnjuter fri bostad jämte bränsle, skola & lönen afdragas 250 kronor årligen.

För åtnjutande af de sålunda föreslagna aflöningsförmånerna för rektor, öfriga professorer, lektorer, adjunkt, vaktmästare, fodermarsk samt port- och telefonvakt vid veterinärinstitutet tillåter jag mig föreslå följande villkor och bestämmelser, nämligen:

att sådan tjänstinnehafvare skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som kan varda honom i behörig ordning ålagd;

att med befattning af ifrågavarande slag icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat;

att med sådan befattning ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, så framt ej, hvad angår rektor och professor, Kungl. Maj:t och, hvad angår innehafvare af annan befattning, direktionen uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt på tjänstgöringen vid institutet, finner uppdraget eller befattningen kunna få tillsvidare mottagas och bibehållas;

att tjänstgöringspenningar eller arfvode få uppbäras endast för den tid, befattnings innehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester eller därmed jämförlig ledighet, men skola för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, utgå till den, som uppehållit befattningen;

att den, som af sjukdom hindras att sin befattning förrätta, äger uppbära hela lönen, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter eller särskilda uppdrag eller i behörig ordning afstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att, utöfver tjänstgöringspenningar och arfvode, där sådant åtnjutes, afstå så mycket af lönen, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest prövas skäligt;

att aflöning ej må utgå för tid, hvarunder befattnings innehafvare afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest befattnings innehafvare varder afstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke prövas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej prövas skäligt låta honom uppbära något däraf;

att, där höjning af aflöningen efter viss tids fortsatt innehafvande af befattning i samma lönegrad är i staten medgifven, tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehafvaren mer än fyra år af denna tid med goda vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester eller därmed jämförlig ledighet, och för andra förhöjningen efter ytterligare fem år, på samma villkor, samt för tredje förhöjningen efter nya fem år, äfvenledes på samma villkor, äfvensom för fjärde förhöjningen efter än ytterligare fem år, likaledes på samma villkor, under iakttagande, hvad hvar och en af dessa aflöningsförhöjningar angår, att den högre aflöningen ej får tillträdas förrän vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänstaldern blifvit uppnådd;

att tjänstinnehafvare må äga att för rätt till ålderstillägg tillgodoräkna sig ordinarie tjänstgöring i samma befattning äfven före den nya aflöningsstatens trädande i kraft;

att tjänstinnehafvare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af aflöningsförhöjning redan uppnått den lefnads- och tjänstålder, som berättigar honom till pension, icke må samma förhöjning tillträda;

att vid afgang från tjänsten till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall själfva lönen utgår till månadens slut;

att, den, som tillträder den nya aflöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

att en hvar, som efter den dag, kungörelse om de för de nya aflöningsförmånernas åtnjutande stadgade villkor och bestämmelser varder utfärdad, tillträder befattning vid institutet, skall vara pliktig underkasta sig samma villkor och bestämmelser; samt

att till förutvarande innehafvare af professorsbefattning, hvilken icke före viss tidpunkt, som af Kungl. Maj:t bestämmes, förklarar sig villig att öfvergå till den nya aflöningsstaten samt att underkasta sig de för aflöningsens åtnjutande stadgade villkor och bestämmelser och som icke lagligen kan därtill förbindas, aflöningsförmåner skola utgå enligt hittills gällande grunder.

Dessutom torde för samtliga innehafvare af lärarbefattningar vid institutet böra stadgas förbud att utan direktionens medgifvande utöfva enskild praktik.

Frågorna om rätt till pension och om skyldighet att vid viss ålder från tjänst afgå lära i detta sammanhang ej böra behandlas, då dessa frågor afhandlas i det förslag till lag angående civila tjänst innehafvares rätt till pension, som förelägges den nu sammanträdande Riksdagen. Här torde endast böra uttalas, att beträffande samtliga pensionsberättigade befattningsinnehafvare det skall gälla som villkor för rätten att komma i åtnjutande af de nu föreslagna löneförmånerna, att de skola vara underkastade de nya bestämmelser om pensionering, som kunna värda meddelade.

Den af mig sålunda föreslagna staten slutar på ett belopp af 83,600 kronor. På grund af bostadsafdrag kan, såsom ofvan nämnts, denna summa minskas med 1,800 kronor, hvadan det belopp, som bör såsom statsanslag anvisas, utgör 81,800 kronor. Ökningen i det ordinarie anslaget uppgår då till 24,700 kronor. Hela detta belopp innebär emellertid icke ökad statsutgift, enär i stället det anslag, som på senare år pläгат beviljas på extra stat, och hvars belopp för innevarande år uppgår till 8,600 kronor, skulle upphöra att utgå. Den verkliga ökningen, oberäknade utgifterna för ålderstillägg, blir därför endast 16,100 kronor.»

*Utskottets
yttrande.*

På sätt af departementschefen framhållits, bör ordnandet af aflöningsförhållandena vid veterinärinstitutet icke längre undanskjutas. Sedan nästlidet års Riksdag beslutat uppförande af nya tidsenliga lokaler för institutet, hvarigenom det beredes tillfälle att mottaga ett väsentligen ökad antal elever, framträder allt starkare krafvet på att institutet må äga tillgång till fullt tillräcklig, med nöjaktiga löner försedd personal. Det nu af Kungl. Maj:t i sådant afseende framlagda förslag finner utskottet vara tillfredsställande och hvad lönebeloppen beträffar väl afvägd.

Emot de föreslagna villkoren för åtnjutande af de angifna aflöningsförmånerna har utskottet icke haft annat att erinra än att, då särskild tjänsteman för uppehållande af sekreterare- och bibliotekariebefattningarna icke lärer kunna för de för dessa befattningar upptagna arfvoden å 500 kronor erhållas, lämpligt synes, att åt professor, lektor eller adjunkt uppdrages att mot nämnda arfvode uppehålla sådan befattning. Då emellertid föreskriften i andra punkten af nämnda villkor därom, att med befattning af ifrågavarande slag icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat, torde lägga hinder i vägen för att sekreterare- och bibliotekariegöromålen må, därest för deras bestridande i staten upptagas särskilda tjänster, kunna på nämnda sätt

uppehållas, har utskottet ansett, att i staten bör i stället för »1 sekreterare hos direktionen» och »1 bibliotekarie» införas uttrycken »för upprätthållande af sekreteraregöromål hos direktionen» och »för upprätthållande af bibliotekariegöromål».

I likhet med hvad beträffande förut vid innevarande års Riksdag reglerade lönestater ägt rum, anser utskottet vidare, att bland ifrågasvarande villkor och bestämmelser bör intagas föreskrift om att i fråga om skyldighet att från tjänsten afgå äfvensom i fråga om rätt till pension skall gälla hvad i särskild lag angående civila tjänst innehafvares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, så vidt angår innehafvare af befattning som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgadt.

Slutligen har utskottet ansett, att, i enlighet med departementschefens uttalande om att för samtliga innehafvare af lärarbefattningar vid institutet bör stadgas förbud att utan direktionens medgifvande utöfva enskild praktik, bland lönevillkoren bör införas föreskrift i sådant afseende.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt får utskottet hemställa,

att Riksdagen i anledning af Kungl. Maj:ts förevarande framställning må

a) godkänna följande aflöningsstat för veterinärinstitutet:

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Arfvode	Summa
1 rektor	—	—	1,000	1,000
1 professor	4,000	2,000	—	6,000
4 professorer	16,000	8,000	—	24,000
1 lektor	2,600	1,400	—	4,000
1 »	2,600	1,400	—	4,000
1 adjunkt	2,000	1,000	—	3,000
1 assistent vid den stationära kliniken och polikliniken	—	—	3,000	3,000
1 assistent vid den anatomisk-fysiologiska afdelningen	—	—	3,000	3,000
1 assistent vid den patologisk-anatomiska och bakteriologiska afdelningen	—	—	2,500	2,500
1 lärare i kött- och mjölkkontroll	—	—	1,500	1,500
1 kamrerare	—	—	1,500	1,500
För uppehållande af sekreteraregöromål hos direktionen	—	—	500	500
För uppehållande af bibliotekariegöromål	—	—	500	500
För undervisning i ridning och körning	—	—	—	1,200
1 vaktmästare och konservator	900	600	200	1,700
1 » på kemiska afdelningen	900	600	—	1,500
1 fodermarsk	900	600	—	1,500
1 port- och telefonvakt	700	500	—	1,200
Betjäning i öfrigt	—	—	—	5,000
Stipendier åt elever	—	—	—	4,000
Byggnaders och stängsels underhåll	—	—	—	3,000
Till diverse utgifter	—	—	—	10,000
Summa kronor	—	—	—	83,600

- Anm. 1. För professor kan lönen höjas efter 5 år med 500 kronor och efter ytterligare 5 år likaledes med 500 kronor.
2. För lektor och adjunkt kan aflöningen höjas efter 5 år med 500 kronor och efter ytterligare 5 år likaledes med 500 kronor samt efter nya 5 år med ytterligare 500 kronor och efter än ytterligare 5 år ånyo med 500 kronor. Af hvarje sådant ålders-tillägg skola 350 kronor utgöra lön och 150 kronor tjänstgöringspenningar.
3. För port- och telefonvakt kan lönen efter 5 år höjas med 100 kronor.
4. Därest ordinarie lärare åtnjuter fri bostad, skola å lönen afdragas 500 kronor årligen.
5. Därest assistent åtnjuter fri bostad, skola å arfvodet afdragas 300 kronor årligen.
6. Därest vaktmästare, fodermarsk eller port- och telefonvakt åtnjuter fri bostad jämte bränsle, skola å lönen afdragas 250 kronor årligen.

b) godkänna följande villkor och bestämmelser för åtnjutande af de i staten för rektor, öfriga professorer, lektorer, adjunkt, vaktmästare, fodermarsk samt post- och telefonvakt vid veterinärinstitutet upptagna aflöningsförmåner, nämligen:

att sådan tjänstinnehafvare skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som kan varda honom i behörig ordning ålagd;

att med befattning af ifrågavarande slag icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat;

att med sådan befattning ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, så framt ej, hvad angår rektor och professor, Kungl. Maj:t och, hvad angår innehafvare af annan befattning, direktionen uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt på tjänstgöringen vid institutet, finner uppdraget eller befattningen kunna få tills vidare bibehållas och mottagas;

att innehafvare af lärarbefattningar vid institutet icke äga att utan direktionens medgifvande utöfva enskild praktik;

att tjänstgöringspenningar eller arfvode få uppbäras endast för den tid, befattnings innehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester eller därmed jämförlig ledighet, men skola för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, utgå till den, som uppehållit befattningen;

att den, som af sjukdom hindras att sin befattning förrätta, äger uppbära hela lönen, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter eller särskilda uppdrag eller i behörig ordning afstänges från tjänstgöring eller eljest är lag-

ligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att, utöfver tjänstgöringspenningar och arvode, där sådant åtnjutes, afstå så mycket af lönen, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest pröfvas skäligt;

att aflöning ej må utgå för tid, hvarunder befattnings innehafvare afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest befattnings innehafvare varder afstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke pröfvas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej pröfvas skäligt låta honom uppbära något däraf;

att, där höjning af aflöningen efter viss tids fortsatt innehafvande af befattning i samma lönegrad är i staten medgifven, tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehafvaren mer än fyra år af denna tid med goda vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester eller därmed jämförlig ledighet, och för andra förhöjningen efter ytterligare fem år, på samma villkor, samt för tredje förhöjningen efter nya fem år, äfvenledes på samma villkor, äfvensom för fjärde förhöjningen efter än ytterligare fem år, likaledes på samma villkor, under iakttagande, hvad hvar och en af dessa aflöningsförhöjningar angår, att den högre aflöningen ej får tillträdas förrän vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänstaldern blifvit uppnådd;

att tjänstinnehafvare må äga att för rätt till ålderstillägg tillgodoräkna sig ordinarie tjänstgöring i samma befattning äfven före den nya aflöningsstatens trädande i kraft;

att tjänstinnehafvare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af aflöningsförhöjning redan

uppnått den lefnads- och tjänstålder, som berättigar honom till pension, icke må samma förhöjning tillträda;

att vid afgang från tjänsten till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall själfva lönen utgår till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att från tjänsten afgå äfvensom i fråga om rätt till pension skall gälla hvad i särskild lag angående civila tjänst innehafvares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvidt angår innehafvare af befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgadt; samt

att den, som tillträder den nya aflöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

att en hvar, som efter den dag, kungörelse om de för de nya aflöningsförmånernas åtnjutande stadgade villkor och bestämmelser varder utfärdad, tillträder befattning vid institutet, skall vara pliktig underkasta sig samma villkor och bestämmelser; samt

att till förutvarande innehafvare af professorsbefattning, hvilken icke före viss tidpunkt, som af Kungl. Maj:t bestämmes, förklarar sig villig att öfvergå till den nya aflöningsstaten samt att underkasta sig de för aflönings åtnjutande stadgade villkor och bestämmelser och som icke lagligen kan därtill förbindas, aflöningsförmåner skola utgå enligt hittills gällande grunder;

c) medgifva, att nuvarande innehafvaren af instruksionsmeds befattningen vid veterinärinstitutet Axel Robert Pålman må, vid utnämning till ordinarie adjunkt, äga att för rätt till ålderstillägg tillgodoräkna sig sin tjänstgöring såsom instruksionsmed vid institutet, samt

d) i riksstaten uppföra det under anslagstiteln »veterinärundervisningen» upptagna anslaget till veterinärinstitutet i Stockholm under förändrad benämning

till »veterinärinstitutet» äfvensom höja ifrågavarande anslag, nu 57,100 kronor, till 81,800 kronor, eller med 24,700 kronor.

Stockholm den 21 maj 1907.

På statsutskottets vägnar:

HUGO TAMM.
